

DE JONGE WERKKMAN

JULI - 1934
SPECIAAL NUMMER

DE VRIJE VAKSCHOOL

ST. ANTONIUS

GENT

Vakschool

De mooie ingang.

Vakschool

De ruime atelier voor paswerkers.

Vakschool, vakschool! Men spreekt er zooveel van tegenwoordig; men zet de jongens aan er naartoe te gaan; men houdt de ouders voor dat het beter is hun kinderen flinke stielman te laten worden in een vakschool, eerder dan er bedienden van te maken die gewoonlijk geheel hun leven bijna niet vooruit komen... enz. Maar... wat leert men dan eigenlijk in een vakschool, waarvoor is ze eigenlijk goed, dat weten de meeste jongens en ouders niet juist. Daarom trok ik er eens op uit, op een inspectiereis als ge wilt. Ik heb er reeds velen bezocht, maar zou nu eens speciaal over de mooie vrije vakschool van Gent (Holstraat) willen spreken.

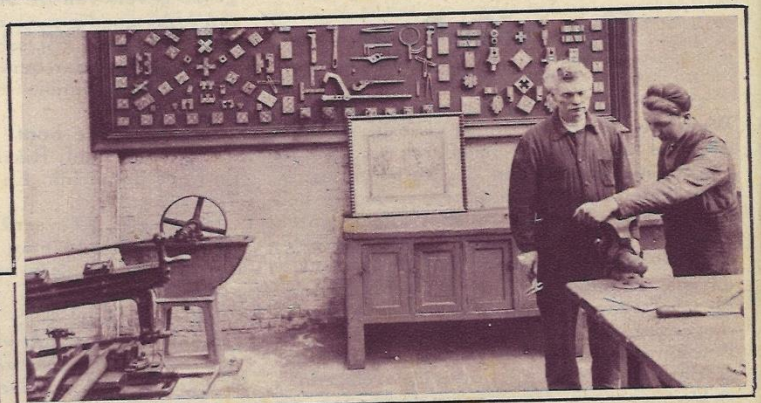
Een prachtig gebouw voorwaar (zie titelplaat), het kon even goed een bank zijn peisde ik, en binnen een nog mooiere ingang. De joviale bestuurder E. H. Van der Jeught was zoo vriendelijk ons aanstonds rond te leiden, in de ruime zalen en klaslokalen.

Hier een zaal met wel zes lange rijen werkbanken voor de paswerkers. De jongens vijlen, kloppen, kijken na; de meester doet er hier een jongere een gemakkelijker houding aannemen, contrôleert hier, steekt daar een handje toe of geeft uitleg. Fijn werk hoor, tracht maar eens op het tiende van een millimeter na een eenvoudig stuk

De Sympathieke Bestuurder E. H. VANDER JEUGHT.

De groote speelplaats met de openluchtige klassen.

De kundige leeraar der paswerkers G. BUYSE. ven en de beste plaatsen weggapen als hij degelijk blijft werken; kijk, dat is zooals met een ingenieur, die regelt het werk van een paswerker, een smid, een ijzerdraaijer, al kan hij minder goed paswerken, smeden en draaien dan de werklieden die hij onder zijn toezicht heeft; waarom, eenvoudig omdat hij weet hoe alles moet gebeuren, hoe die verschillende werken bij elkaar hooren, omdat hij weet hoe alles ineen zit. Hij kent de theorie, waar de andere zoo goed als niets van kent. Welnu, de theorie van het werk leeren de jongens hier juist, al de deelen van een stiel leeren ze bijeenbrengen.

Een der teeklassen.

Al smedende wordt men smid.

Wie zal er op een fabriek tot meestergast uitgekozen worden, niet degene die het meest handigheid heeft aan één machien, maar wel degene die over geheel het werk toezicht kan uitoefenen, die weet waarom het zoo gebeurt en niet anders, iemand ook die niet enkel een machien in beweging kan zetten en gebruiken, maar die ook weet hoe het machien ineenzit, iemand die het werk kan verdeelen, die dus een plan kan lezen, die een schets kan opmaken, dus iemand die ook kan **teekenen**. Welnu dat alles leert men hier aan de jongens : naast de praktijk die de helft van den tijd inneemt geven wij dan ook de theorie van dat speciale vak gedurende één vierde van den tijd en verder één vierde van den tijd teekenes over dat bepaald vak. Degelijke kennis geeft overwicht in het leven, dat bezorgen wij hier aan de jongens. »

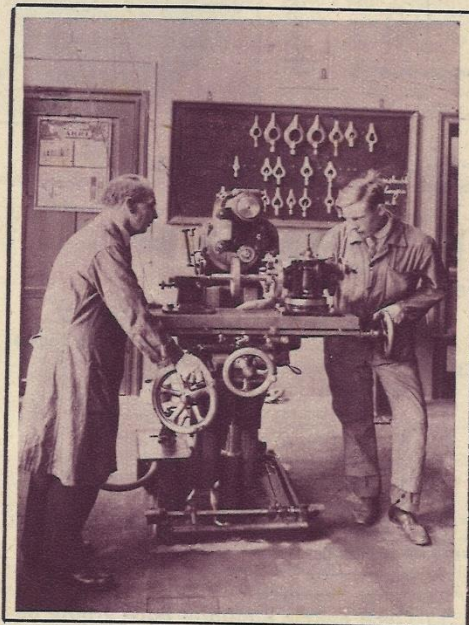
Ja werkelijk, dat is veruit het voornaamste, en de degelijke samenvoeging van theorie en praktijk is juist hetgene waardoor een vakschool haar leerlingen vooraan doet komen voor de beste plaatsen in de verschillende vakken.

Ondertusschen waren we verder gegaan, en hadden het werk der smeden bewonderd. Waarachtig, zelfs gesmede bladeren en bloemen werden ons getoond... Hier ook drie jaar studie, zowel als voor de draaiers die we daarna bezochten.

Moderne machienen die ijzer schaven, boren, zagen, uiterst geperfectioneerde meettoestellen die de afmeting der stukken tot op het 1/100 van 'n millimeter na bepalen, kregen we hier te zien. De jongens kijken niet eens op, zoo naarstig volgen zij, met de

hand aan wielen en handvatten het secure werk.

Verder de electriciens, «vier jaar studie», merkt onze leidsman aan, want wederom zooals voor al het overige, wat is men met een jongen die zeer netjes draden kan samenvoegen of lampen plaatsen, maar die niet kan redeneeren om de oorzaak van een defect te vinden, die niet het « hoe » en het

Een delikaat werkje bij de draaiers.

« waarom » kent van vele kleinigheden, hetgeen juist een echte vakman kenmerkt.

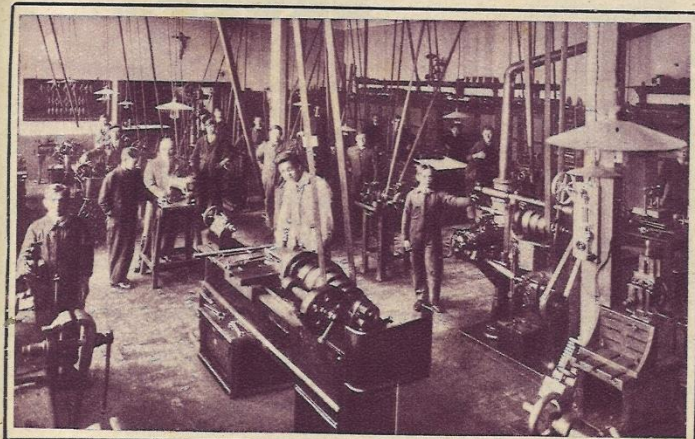
Boven vonden wij de schrijnwerkers bezig — drie jaar studie — en verder de meubelmakers, en wederom hetzelfde : hoezeer

hebben deze jongens een degelijke kennis van teekenen noodig, een degelijke kennis van de houtsoorten met de hoedanigheden van stevigheid en duurzaamheid en met de gebreken van ieder om hun werk aan de noodwendigheden te kunnen doen beantwoorden. De schrijnwerkers hebben dan ook drie jaar studie en de meubelmakers zelfs vier. Eindelijk nog eene afdeling, die ik nog niet veel ontmoette in andere vakscholen : het modelmaken, hetgeen wederom speciale kennissen vergt zooals ik al dadelijk inzag. Om ijzerstukken te gieten, b.v., heeft men een vorm noodig, soms zeer ingewikkelde vormen, die soms uit verscheiden aanenpassende deelen bestaat. En dat is nog het minste, wanneer dat ijzer verkoelt zal het tevens inkrimpen. Hoeveel? dat moet berekend worden volgens de grootte, de dikte, enz. Dus moet men de grootte van den te maken houten vorm volgens dat alles berekend, uitgeteekend, en ten slotte uitgewerkt, netjes, precies, degelijk hebben. Echte stielmannen dus moeten heel wat weten van ijzer en metalen, zowel als van hout.

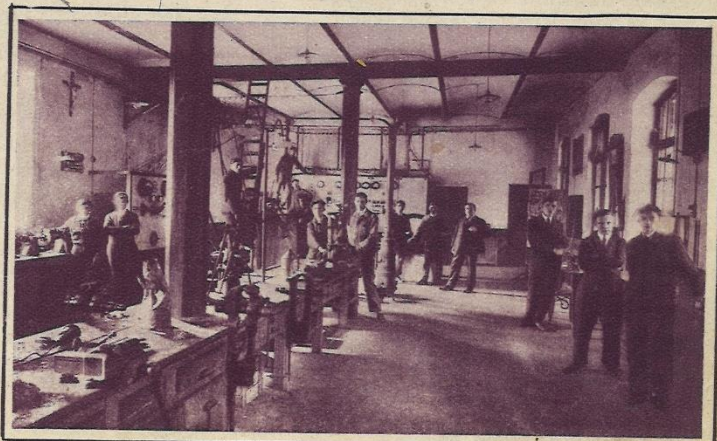
Drie jaar studie is dan ook niet te veel.

Zooals ge ziet : iedermaal is de theorie de basis om een degelijke vakman te worden, welnu, zulke theorie leert men niet met twintig jaar op een werkwinkel te staan. Door eigen studie 's avonds na het werk kan men er misschien iets leeren, maar van hoevelen zullen zoo iets aanpakken meent ge; in een degelijke vakschool daarentegen, met degelijke leerkrachten, die al de knepen van het vak kennen wordt het methodisch en stevig aangeleerd.

Ziedaar het grootste nut van zulke scholen.

Het laboratorium voor Electriciteit.

De ijzerdraaiers aan den arbeid.

De Houtbewerkers aan den arbeid.

De Avond- en Zondagschool

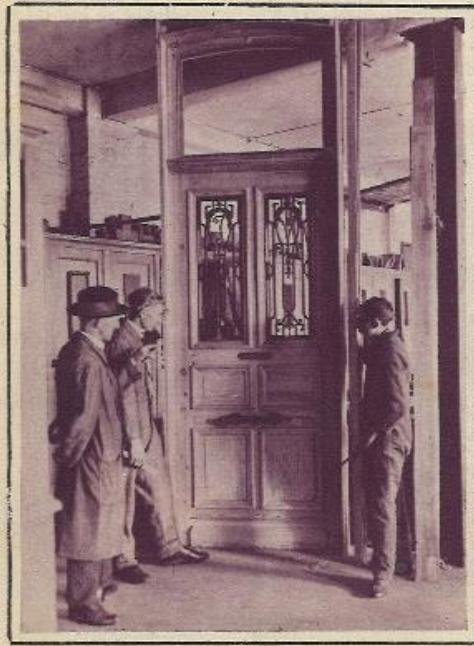
De lokalen der vrije vakschool voor jongelingen staan 's avonds en 's Zondags ten dienste der avond- en Zondagschool. De vak- en ambachtschool.

Sint-Antonius zooals ze heet is reeds oud. In 1899 werd ze reeds gesticht door Mgr Stilemans, dank aan de belangrijke medewerking van den toenmaligen administrator der universiteit, Mgr Van der Linden, die ook in 1921, door opdracht van Mgr Seghers, de dagschool inrichtte en die met hart en ziel zijn leven lang voor de school ijverde.

Naast de cursussen voor paswerkers, smeden, draaiers, schrijnwerkers en meubelmakers, die in de week gedurende vier jaar gegeven worden en theorie, praktijk en teekenen omvatten, heeft men nog de electriciteitslessen (twee jaar), de loodbewerking (vier jaar), deze cursus enkel op den Zondag; lessen voor naaien en kleersnijden (vier jaar), soudure autogene en verwarmingstoestellen (een jaar).

Deze laatste lessen zowel 's Zondags als in de week.

Ten slotte nog een theoretische en praktische cursus van één of twee jaar voor auto. Verder werden er nog bijgevoegd: volmakingslessen voor jongens die reeds hun diploma der

Wat denkt u van de schrijnwerkers van het 2e jaar?

dagvakschool hebben en nog gedurende eenige jaren zich in hun stiel willen volmaken, hetzij als meubelmaker, ijzerbewerker of teekenaar. Dit 's avonds in de week.

Al die cursussen 's avonds tusschen 6 en 8 u. en de lessen van 's Zondags tusschen 8 en 11 u.

Naast de meer dan 250 leerlingen der dagschool, volgen wel 530 leerlingen die avond- en Zondaglessen.

Een heerlijk resultaat voorzeker, wat tevens degelijk van het genoten onderwijs en de bevoegdheid der leerkrachten genoeg aanduift.

Waterbekt u nog niet?

Tentoonstelling

Ter gelegenheid der prijsuitdeeling, welke op Dinsdag 21 Juli a.s. zal plaats hebben, heeft tevens een tentoonstelling plaats van het werk der jongens en mag men dien dag de vakschool bezoeken, terwijl door leerlingen aan de machines gewerkt wordt, zoo kunnen onze ouders zich rekenschap geven van het werk. Zeer interessant, een tentoonstelling die er zijn mag. Het verwondert ons dan ook niet dat, gezien het degelijk werk, deze vakschool op de tentoonstelling te Luik het diploma van grooten prijs verworf. Voor de ouders een waarborg van degelijkheid voorzeker.

Het bestuur der school

Met bestuur der school

Om zulk organism als een vakschool hoogte te houden en degelijk in te richten heel wat samenwerking noodig. Een raad met als voorzitter Advokaat Leon F. en als ondervoorzitter Hoogeerwaarde vic. gen. Van Crombrughe, zorgt voor hogere toezicht en beheer. Weinigen s bevroeden, hoeveel aan beide ijverige kers de school te danken heeft. Hun daad kelijke hulp en steun en aanmoediging in looze moeilijkheden heeft van de school maakt wat ze nu is: een door allen her

zoals we reeds hooger door de uitslagen zagen.

En « last not least » zeggen de engelschen, een flinke bestuurder, die ons zoo bereidwillig de noodige inlichtingen verschaft: E. H. Van der Jeught, Zeker, de man die op de hoogte is van zijn taak, aan wien sinds 1926 het bestuur werd opgedragen; hij is immers burgerlijk ingenieur der mijnen, en is tevens inspecteur voor de bisschoppelijke vakscholen in het Bisdom. Onder zulk bestuur mogen we voorzeker verwachten dat de vakschool der

Ornmaken.

degelijke leerschool, waar honderden geven worden om als flinker stielmamen en als ker menschen door het leven tegaan. Hierde zeker een diep dankwoord aan beide le flinke katholieke krachten zal geven voor de

Gekende figuren zetelen veder in den heerraad, zooals de sympathieke Eylenbosch, volksvertegenwoordiger Acker, hoogleeraar Goubeau, M. Cauter, hoofdingenieur der provincie, A. Janssen, chitect der stad, die zoolang te bevoegd stuurder was der school, M. Lolf Van V

deren en G. Van Lierde, die genoeg werkliedenmiddens gekend zij.

Degelijke beheerraad, degelijke leerkr

Holstraat een steeds hooger en bloei zal bereiden tot welzijn van den arbeidersstand en van de nijverheid tevens; en dat ze ons tevens de le flinke katholieke krachten zal geven voor de

katholieke werkliedenorganisaties, dank zij hun vorming en overtuiging.

beschrijvingen worden aangenomen van af 21 Juli tot begin September, alle dagen, maar... ouders wacht niet te lang, anders is er wellicht geen plaats meer.

Houtbewerkers 3de jr.

Pauk werk der meubelmakers van het 2de jaar. Leeraar M. Jos. Boterdaele.

Leergang van kleermede.

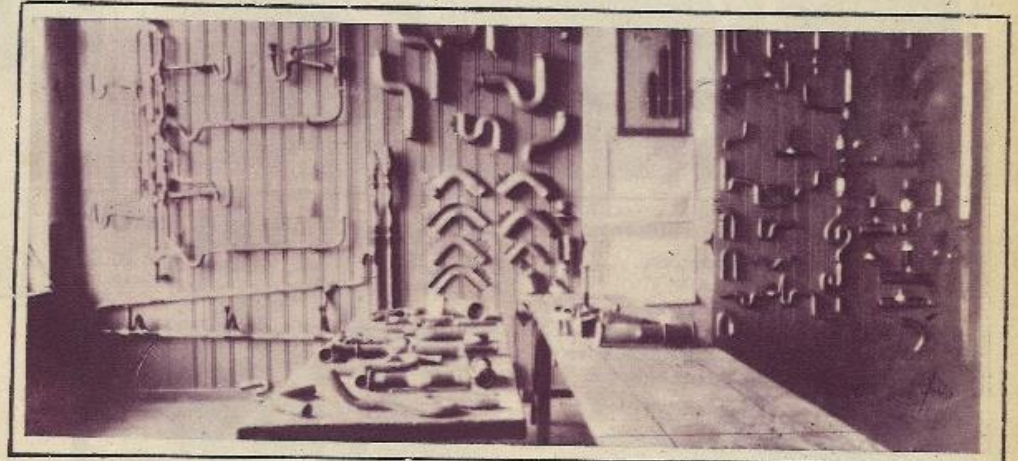
De hogere afdeling

We hebben nog eene afdeling, merkte de bestuurder op. Om namljk technickers te vormen. 't Is te zeggen om meer dan meestergast te worden later, zoo iets tusschen meester en ingenieur. Natuurlijk moeten zulke studenten reeds een deel middelbare studies gedaan hebben, terwijl voor de andere afdelingen der vakschool lagere studies volstaan. Jongens die de vierde uitdeden in oude of nieuwe humaniora of drie middelbare klassen kunnen in aanmerking komen. Het zijn vier jaar degelijke studies, die de jongens onder meer ook voorbereiden om het examen van techniek zoaals er door de Nat. Maatsch. van Spoorwegen uitgeschreven worden, te ondergaan.

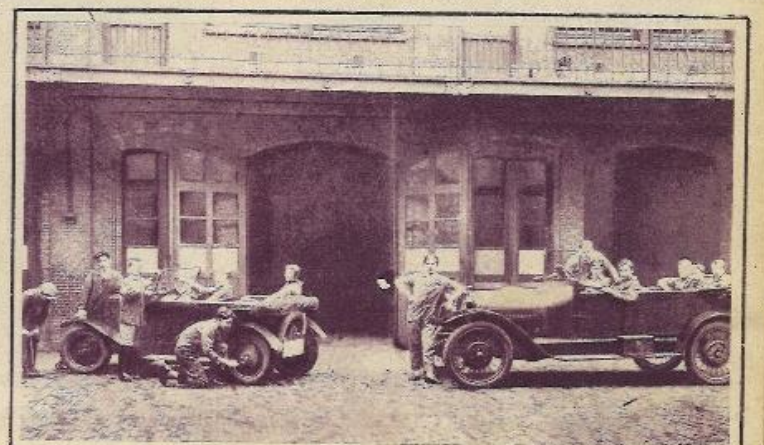
A) te veel willen ouders die tot de kleine burgerij b.v. behooren, soms ten laste van veel opofferingen hun zonen laten studeeren, om later ergens op een bureel, slecht betaald meest-

al, en zonder veel toekomst hun leven te slijten met weinig verheffend werk, zonder eenig initiatief. Technickers integendeel hebben toekomst als ze werkzaam willen zijn, zij hebben interessant werk, over het algemeen, staan aan het hoofd van geheele afdelingen van onderneming, enz. Ingenieurs en doctors in Wis- en Natuurkunde geven hun hier lessen. Dat de vorming oprecht degelijk en hoogstaand is en flinke jongens het ver kunnen brengen op dien weg, bewijst genoeg het feit dat reeds meer dan een van die jongens — de flinkste natuurlijk — zich na twee jaar van zulke vorming konden aanbieden aan de hoogeschool en met sukses hun studies voor den wetenschappelijken graad van ingenieur hebben aangevangen, terwijl anderen hun studies aan een nijverheidsschool begonnen. Wij hebben hier de specialisatie voor mechaniek en electriciek, voegde de bestuurder er bij.

Prachtig werk voorwaar en voorzeker, zooals gezegd werd, veel beter dan het meeste bureelwerk.

Eens eventjes ons hoofd in het werkhuis der loodbewerkers gestoken.

Rap Herstellen.

Voor ziel...

Wij zijn in een katholieke vakschool. Ouders begrijpt toch de noodzakelijkheid voor uw jongens in die moeilijke jaren, ze zoo goed mogelijk te bewaken en te beschermen. Ziel verloren, alles verloren, daarom zijn katholieke vakscholen zoo broodnodig. Voor iederen eersten Vrijdag is er dan ook een aangepast sermoentje met lof en is er biechtgelegenheid. En ieder jaar is er een retraite voor al de leerlingen en zelfs is dit voor de jongens van het laatste schooljaar een gesloten retraite.

Paswerkers. 2de jaar.

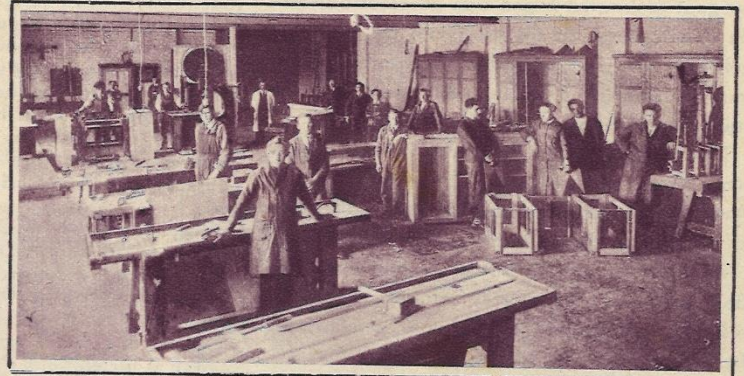
... en lichaam

We hebben ook onze jaarlijkse bedevaart naar Lourdes, gedurende die bedevaart en onder het lof, worden de zangen door de leerlingen zelf uitgevoerd.

Een oudleerlingenbond tracht zooveel mogelijk contact te houden tusschen de oudleerlingen die nu in de levensmoeilijkheden staan. Tevens is er een kajottersafdeeling. Zie, daar zouden alle oudere jongens bij aangesloten moeten zijn, en gij ouders zoudt hen daar mede moeten van overtuigen. Dat hebben allen broodnodig, meer nog dan een uur

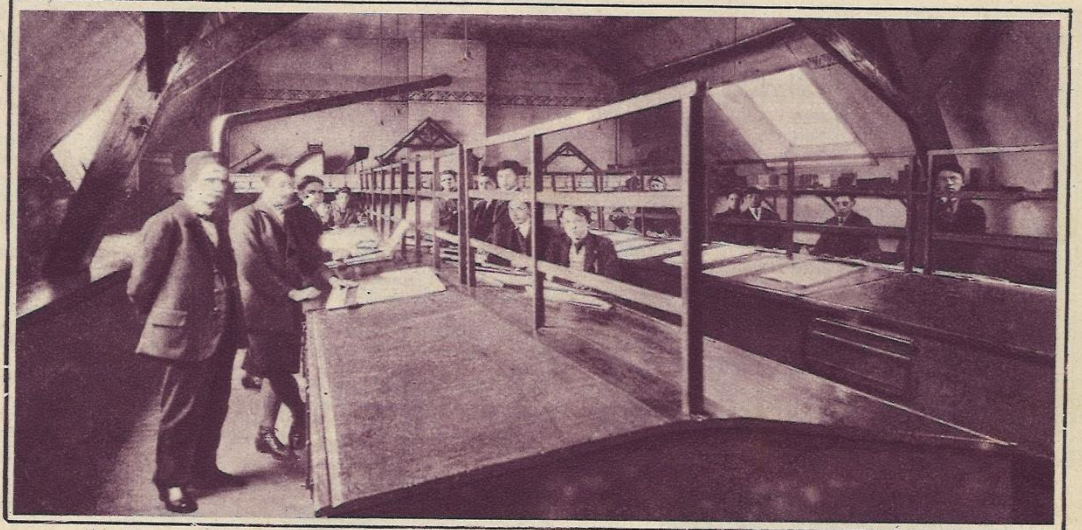
Houtbewerking.

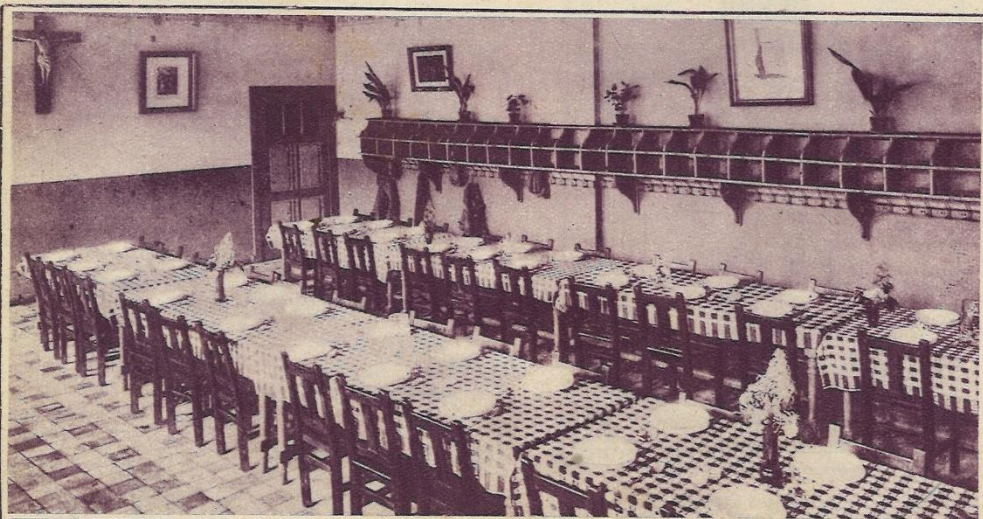
Wat denkt u er van?

Een staaltje van de kunst der smeden, leerlingen der Vakschool; H. Hart beeld bij den ingang.

Nog een teekenklas.

Smakelijk! Een der refters.

praktijd of teekenen, want daar bereid men hen juist voor om later, eens dat ze op een werkwinkel zullen staan, als stevige flinke jongens voor te komen. Al te velen, zelfs van vakscholen, loopen nog verloren eens dat ze op eigen beenen moeten staan, dan immers zullen de meesters er niet meer naast staan om hen te helpen en te richten, ze hooren en zien van alles en doen allicht mee met den grooten hoop. Om hen op de hoogte te brengen van de moeilikheden in dewelke ze zullen staan, om hen te leeren hoe zich weldra te houden in het werkmidden, werd de K. A. J. afdeeling voor de grootsten gesticht. Allen zouden er in moeten zijn. Een flinke jongen zal dat begrijpen en flinke ouders evenzeer.

Voor het lichaam wordt er ook gezorgd 's middags, want niet allen kunnen naar huis natuurlijk; nette blinkende en met kunstige platen versierde refters zijn er ingericht waar de jongens hun boterhammen kunnen opeten ofwel zelfs een volledig noenmaal kunnen krijgen. Ge ziet dat aan alles gedacht werd.

Allen naar de Vrije Vakschool voor Jongelingen en naar de Vak- en Ambachtschool Sint-Antonius Melstraat, 40, GENT

Ze leidt U op tot flinken :

**Paswerker,
Draaier,
Smid,
Electricien,
Modelmaker,
Schrijnwerker,
Meubelmaker,
Techniker,**

In de Ambachtschool
Sint-Antonius :

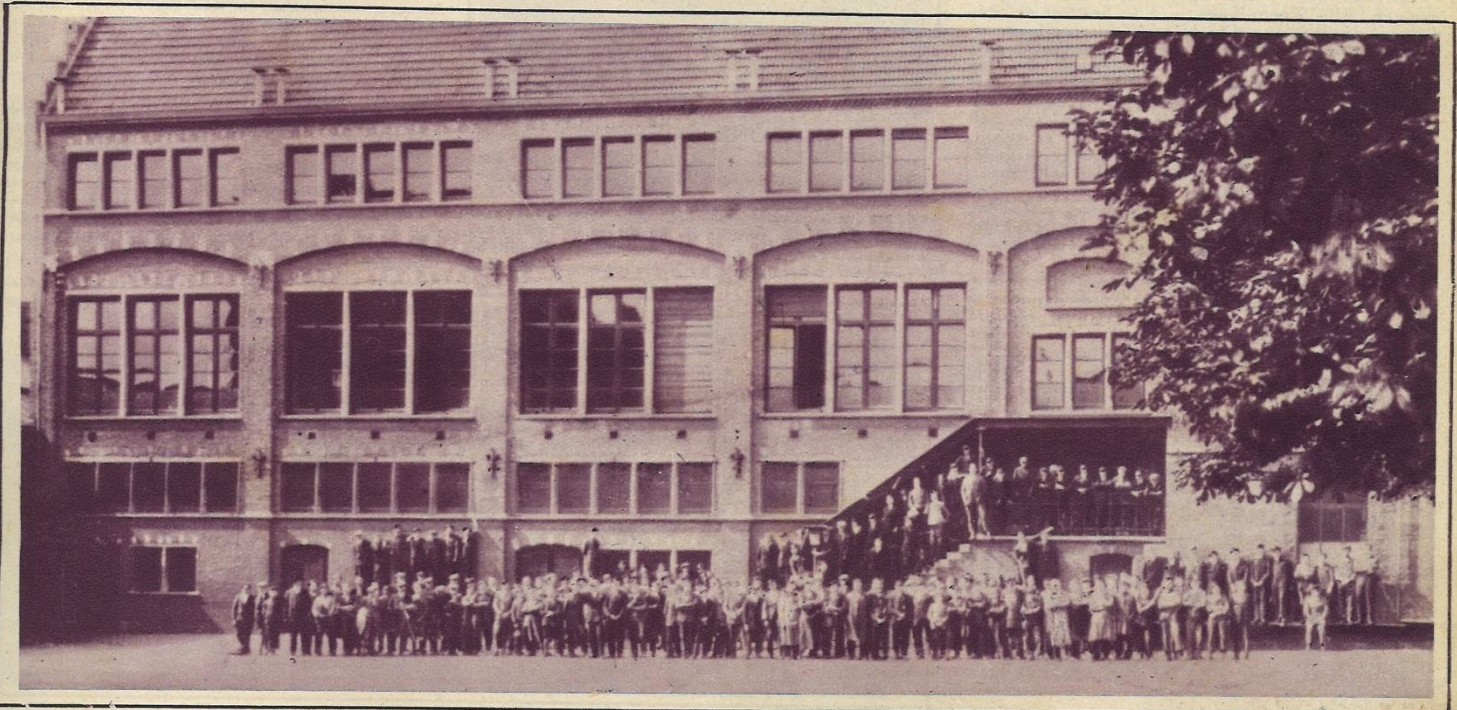
**Al de vorige,
Kleermaker,
Loodbewerker, enz. enz.**

Inschrijving : alle dagen
van 9 tot 12 u. en van 2 tot 6 u.

Komt de werken der leerlingen bezichtigen op
21 Juli van 9 tot 12 uur. en van 2.30 tot 4.30 uur.

De kajotters afdeeling der Vrije Vakschool.

Een leger flinke toekomstige werklieden.